

KARAKTERS

Filosofie en literatuur in zakformaat

**JEROEN
OLYSLAEGERS
DE
ZIELHOUDERIJ**

ACADEMIA
PRESS

“Een eigen stem moet je afdwingen, weet ik uit eigen ervaring. Maar eerst en vooral moet je ze afdwingen bij jezelf, om ze dan pas op de wereld los te laten. Ik ben een geprivilegieerde getuige van Nikkie’s transformatie. Meer en meer liet ze woorden los en werd ze zuiver klank. We hebben samen al een paar keer op een podium gestaan en we merkten beiden dat haar stem, hoe ruig en duister ze soms ook kan worden, mensen ontroert. Wat daarbij opviel, was dat er vaak oudere mensen bij waren, mensen die al heel wat in hun leven hadden meegemaakt. Een stem biedt meer dan troost, een stem kan ook helen, dat is altijd de intuïtie van Nikkie geweest. We zijn omgeven door muziek, in grote winkels worden we er ongevraagd mee verwelkomd en in metrostations wordt er angst en onbehagen mee bezworen. Muziek schalt door de straten wanneer er aan huizen wordt gewerkt of wanneer wegen worden opgebroken. Wagens daveren voorbij met testosterontechno en restaurants waar louter gesprekken vallen te horen, zijn zeldzaam geworden. Op trams, bussen of treinen heeft de grote meerderheid oortjes in, waarbij klanken een allicht geruststellende cocon vormen. Je kunt alleen maar vaststellen dat de behoefte aan muziek blijkbaar bijzonder groot is.

Maar helende klanken zijn nog iets anders. Ze brengen rust, maar wrikken ook emoties los en ze bieden je de mogelijkheid om dieper in jezelf af te dalen. Nog niet zo heel lang geleden kwamen Karen en Yves in ons leven. Karen is een therapeute en ze was in feite, dat weten we nog maar recent, al een tijdje op zoek naar een stem. Nu vormen Karen en Nikkie een team. Ze hebben hun praktijk ‘rituele therapie’ genoemd en met hun gebundelde krachten helpen ze breekbare mensen met analyse, klanken en stemgeluid. Yves en ik zien hen vaak samen, nadat ze een dag therapie hebben gedaan. Ze komen vrijwel altijd met een brede glimlach naar buiten en dat doet ons allemaal deugd. Ik vermoed dat de Nimf haar stem en dus haar plek terug aan het vinden is.

Er staat een lindeboom ergens net over de Franse grens, vlakbij de Maas. Meer dan driehonderd jaar oud is die boom. In de streek staat hij bekend omdat er vele koppels onder zijn getrouwd. Onder die boom vroeg ik meer dan zeven jaar geleden Cornelia Nikkie van Lierop ten huwelijk. Ik deed het zoals het hoort: half geknield, zenuwachtig en ietwat geforceerd. Toen ze ‘ja’ zei, werd er meteen gefeest door vrienden en familie. Het is ook onder die boom dat we een half jaar later trouwden met een uiteraard nog veel groter feest, alles erop en eraan. Ons huwelijk werd ingezegend door een druïde en een hogepriesteres.

Nee, we gingen niet langs het stadhuis. Dat had ik al twee keer gedaan en dat was me achteraf niet goed bevallen. De overheid bekrachtigde destijds en liet vervolgens bij de eerste keer een van haar ambtenaren een vers van Toon Hermans brengen, en tijdens de tweede keer dook een andere ambtenaar in een boekje over astrologie en las daar wat uit voor, vooraleer de papieren werden getekend. Rituelen leiden is niet aan iedereen besteed, zeker niet wanneer het vanuit een leegte gebeurt, iets halfslachtig plechtig dat een minuut of twee langer duurt dan het gezamenlijk zetten van een handtekening op een stuk papier. Het is ook voor altijd, zozegd. Wat in feite betekent dat je geld geeft aan een notaris wanneer je wilt scheiden en dan krijg je daarbij ook nog een rechter op de koop toe.

Nikkie en ik sloten een heksenhuwelijk af, zoals dat heet. We hebben elkaar diep in de ogen gekeken en ons afgevraagd hoe lang we deze verbintenis wilden aangaan. We kwamen uit op vijf jaar en dat spraken we uit voor de druïde en de hogepriesteres, en voor vrienden en familie. Er was wel een voorwaarde aan verbonden, lieten de hogepriesteres en de druïde weten; mochten we vroeger uit elkaar gaan, dan dienden we weer een ritueel te doen.

Het zou kunnen dat er een grote groep van getrouwde koppels bestaat die deze verbintenis helemaal geen slecht idee vinden. Meer nog: indien er tijdelijke verbintenissen zouden worden geofficialiseerd, maak ik me sterk dat er veel mensen zouden toehappen. Voor eeuwig en altijd is overigens niet altijd 'echt', wel integendeel.

Wist u overigens dat het aantal echtscheidingen afneemt in dit land? De kentering is er gekomen na het recordjaar 2008, waarin 35.366 koppels hun huwelijk hebben ontbonden. In 2015 komen we uit 24.414. 2008 was overigens ook het jaar van de grote financiële crash, zoals u weet. Wie weet heeft dat mensen voorzichtiger gemaakt? In dit land, en dat heb ik vaak al van mensen mogen horen die het aan den lijve hebben ondervonden, doet scheiden niet alleen lijden, het verhoogt ook je kans op armoede. Volgens mij zou je daar al een grens kunnen ontwaren op het vlak van individualisering en emancipatie. Die grens heet veiligheid en ze is volstrekt begrijpelijk. We kijken neer op gedwongen huwelijken, maar we erkennen zelden hoeveel financiële dwang er achter menig huwelijk schuilt.

Ik geloof niet in rituelen voor de eeuwigheid. Het zijn passages die in dit geval tijd en ruimte markeren voor twee mensen die besluiten tijd en ruimte met elkaar te delen. Een goed ritueel bevrijdt juist vanwege die uitgesproken verbintenis.

Vijf jaar hebben we dus voor elkaar gezorgd en elkaar gesoigneerd (zoals wijlen Ivo Michiels ooit zei over seksuele betrekkingen – wat een schoon omfloerst doch vreugdevol woordgebruik van deze schrijver). Na die tijd keken we elkaar weer diep in de ogen en mailden we de druïde en de hogepriesteres met de mededeling dat we deze periode wilden verlengen, deze keer met zeven jaar, alstublieft. We kregen te horen dat dit nu door iedereen kon worden ingezegend. Gewoon iemand op straat aanspreken, grijnsde de druïde.

Dat hebben we niet gedaan. We vroegen aan een bevriend koppel, Stef en Cath, of zij iets voor ons in elkaar wilden steken. Dat bleek eenschot in de roos. Ze namen ons meenaart twee verschillende plekken in een bos en hadden zich terdege voorbereid. We hebben wensen voor elkaar mogen uitspreken, na goed nadenken mankementen geduid en ook die uitgesproken, en daarna aan de voet van een grot een glas wijn gedronken en soep gegeten.

Zo'n ritueel gaat diep, ook voor de mensen die het inzegenen. Ik kan het iedereen aanraden. Heel het proces van voorbereiding, van nadenken en bespiegelen doet je stil staan bij de basis van elke relatie; de toekomstige tijd die je vrijwillig met elkaar wil doormaken, wordt er simpelweg heel concreet door. De week daarna vierden we onze nieuwe verbintenis met een hoop vrienden en familie. Want zo zijn we dan ook weer: een feest is een serieuze aangelegenheid en dat mankeer je dus beter niet.”